

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/13/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204592
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8120204592.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Marianny Hirkovej, v sporovej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, XXX XX C., zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Tatra banka, a.s., so sídlom Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava 1, IČO: 00 686 930, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20Csp/70/2020-45 z 21.12.2020, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 394,22 eur s prísl.. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX z 8.6.2017, článku VII., Záverečné ustanovenia v bode 3.3. a 3.4. v znení: „Osobné údaje Dlžníka sú v nevyhnutnom rozsahu poskytované osobám uvedeným v bode 3.1., a to za účelom jednoznačnej identifikácie Dlžníka, poskytovania zabezpečovania a vykonávania finančných a s nimi súvisiacich služieb a produktov a ďalšie účely dohodnuté v Zmluve. Dlžník v tých prípadoch, kedy sú jeho osobné údaje spracúvané na základe súhlasu, súhlasí so spracovaním poskytnutých osobných údajov do informačného systému Veriteľa a s ich poskytovaním na spracovanie do informačného systému v rozsahu nevyhnutnom pre naplnenie konkrétneho účelu spracovania osobám uvedeným vyššie za účelom podľa predchádzajúcej vety, a to aj v prípade cezhraničného toku informácií do krajín, ktoré poskytujú primeranú úroveň ochrany v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Súhlas Dlžníka podľa bodu 3.3. sa poskytuje na dobu trvania záväzkového vzťahu a päť rokov po jeho zániku, ak v konkrétnom súhlase nie je s Dlžníkom dohodnutá iná doba jeho trvania. Inak sú osobné údaje Dlžníka spracúvané počas doby trvania konkrétneho účelu spracúvania,“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobca uzatvoril so žalovanou Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobcovi úver vo výške 3.840,- eur. V zmluve je uvedená úroková sadzba 17,70 % ročne, výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) 19,51 %, výška priemernej RPMN 14,84 %, výška odplaty 17,70 % a výška najvyššej prípustnej odplaty 19,62 %.

3. V zmluve je uvedená konečná splatnosť úveru: v deň splatnosti poslednej 33. splátky (t. j. 32 mesiacov od platnosti prvej splátky), resp. v deň, určený v zmysle čl. III. bod 6 zmluvy. Termín splátky: 27. dňa príslušného mesiaca, počet splátok 33 a výška splátky 148,28 eur. Celková čiastka, ktorú ma spotrebiteľ zaplatiť: 4.867,- eur.

4. V zmluve sa ďalej nachádzajú predpoklady pre výpočet RPMN: Výpočet RPMN je daný rovnicou stanovenou v prílohe č. 2 zákona za predpokladu, že úver bude splácaný v súlade s touto zmluvou a splátkovým kalendárom, ktorý tvorí prílohu č. 1 tejto zmluvy. Úver sa považuje za vyčerpaný okamžite a v plnej výške v deň uvedený v čl. III. bod. 8 úverovej zmluvy pri výpočte splátkového kalendára.

5. V zmluve v časti VII. Záverečné ustanovenia je uvedený: „Osobné údaje Dlžníka sú v nevyhnutnom rozsahu poskytované osobám uvedeným v bode 3.1., a to za účelom jednoznačnej identifikácie Dlžníka, poskytovania zabezpečovania a vykonávania finančných a s nimi súvisiacich služieb a produktov a ďalšie účely dohodnuté v Zmluve. Dlžník v tých prípadoch, kedy sú jeho osobné údaje spracúvané na základe súhlasu, súhlasí so spracovaním poskytnutých osobných údajov do informačného systému Veriteľa a s ich poskytovaním na spracovanie do informačného systému v rozsahu nevyhnutnom pre naplnenie konkrétneho účelu spracovania osobám uvedeným vyššie za účelom podľa predchádzajúcej vety, a to aj v prípade cezhraničného toku informácií do krajín, ktoré poskytujú primeranú úroveň ochrany v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Súhlas Dlžníka podľa bodu 3.3. sa poskytuje na dobu trvania záväzkového vzťahu a päť rokov po jeho zániku, ak v konkrétnom súhlase nie je s Dlžníkom dohodnutá iná doba jeho trvania. Inak sú osobné údaje Dlžníka spracúvané počas doby trvania konkrétneho účelu spracúvania“.

6. Podľa výpisu z úverového účtu uhradil žalobca na poskytnutý úver celkovo sumu 4.234,22 eur.

7. Podľa prílohy č. 1 splátkového kalendára mali byť splátky 1 - 32 vo výške 148,28 eur a 33 splátka vo výške 122,04 eur.

8. Uzavretú zmluvu súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaná ako právnická osoba poskytla v rámci svojho podnikania úver žalobcovi ako fyzickej osobe, ktorý nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmluvy, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala žalovaná už pripravený a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobcu, ktorý obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť, ani neovplyvnil. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné.

9. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 16.4.2020 voči žalovanej domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 394,22 eur a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

10. Pokiaľ ide o vydanie bezdôvodného obohatenia tak žalobca svoj nárok odvodzoval od chýbajúcich náležitostí v zmluve, a to doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ), ročnej percentuálnej miery nákladov a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ) a výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ). Po preskúmaní zmluvy súd dospel k záveru, že v zmluve absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti. Termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru musí byť určený presne, jasne, určito a zrozumiteľne. Nestačí len dedukcia z iných údajov uvedených v zmluve, napr. z toho, že bolo dohodnutých celkovo 33 splátok, ale spotrebiteľ má byť jasne a zrozumiteľne informovaný o konkrétnom termíne, dátume konečnej splatnosti, ktorý musí byť v zmluve výslovne uvedený bez ohľadu na to, či je možné, alebo nie je tento dátum vyvodiť z počtu splátok. Ak by za postačujúcu bola považovaná možnosť takéhoto odkazu na iné zmluvné dojednanie, tak by v zmluve vždy stačilo uviesť náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. l) zákona, t. j. výšku, počet a termíny splátok a zákonodarca by do zákona vôbec nemusel zakomponovať ust. § 9 ods. 2 písm. f), pretože toto by potom úplne stratilo zmysel. Zákon o spotrebiteľských úveroch ale napriek tomu osobitne, jasne a jednoznačne hovorí o jednej z náležitostí zmluvy - termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Teda musí to byť konkrétny termín, presné časové vymedzenie s uvedením dňa, mesiaca a roka konečnej splatnosti. Takýto údaj ale v posudzovanej zmluve absentuje.

11. V zmluve je uvedený, že konečná splatnosť úveru v deň splatnosti poslednej 33. splátky (t. j. 32 mesiacov od platnosti prvej splátky), resp. v deň, určený v zmysle čl. III. bod 6 zmluvy. Takúto formuláciu konečnej splatnosti súd považuje za nedostatočnú, keďže neposkytuje spotrebiteľovi jasný údaj o tom,

kedy nastala konečná splatnosť úveru. Aj Súdny dvor vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti D. E. uviedol, že síce nemusí byť nutne uvedený konkrétny dátum splatnosti splátok, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Súd má za to, že takáto formulácia neumožňuje spotrebiteľovi sa jednoducho, bez zložitých výpočtov a k tomu potrebných pomôcok dopracovať k presnému dňu konečnej splatnosti. Súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove 2Co/142/2017, ktorý uviedol: „Vo veci sa správne dospelo k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje termín konečnej splatnosti úveru ako jednu z podstatných náležitostí zmluvy o úvere, vyžadovanú ustanovením § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd uvádza, že nemožno termín splatnosti úveru nahrádzať matematickým výpočtom osobitne pri početných týždenných splátkach. Spotrebiteľ musí mať jasno už pri uzavretí zmluvy akú dlhú dobu a do kedy má úver splácať. Konečná splatnosť úveru by mala byť uvedená minimálne konkrétnym mesiacom a rokom, pokiaľ termín splatnosti splátok zo zmluvy je jasný a transparentný“.

12. V zmluve ďalej absentuje údaj o výške splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ). Súd sa v danom prípade stotožňuje so žalovanou, že úverová zmluva nemusí obsahovať vnútorné členenie jednotlivých splátok, avšak vychádzajúc aj z prílohy, ktorú žalovaná predložila, tak v zmluve sa nachádza údaj o nesprávnej výške splátok. Podľa zmluvy mal žalobca splácať úver v 33 mesačných splátkach po 148,28 eur, pričom podľa prílohy č. 1 splátkového kalendára mali byť splátky 1 - 32 vo výške 148,28 eur a 33 splátka vo výške 122,04 eur. V zmluve sa však nenachádza žiadna zmienka o tom, aby posledná splátka bola v inej výške. Aj z jednoduchého vynásobenia počtu splátok a ich výšky je zrejme, že všetky splátky nemôžu byť v rovnakej výške (33 x 148,28 eur je 4.893,24 eur, pričom celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť je v zmluve 4.867,- eur). Súd má teda za to, že v zmluve je uvedená nesprávna výška všetkých splátok. Pokiaľ niektorá náležitosť nie je uvedená správne, hľadá sa, ako by nebola uvedená v zmluve vôbec, nakoľko nesprávne uvedená náležitosť, nemá žiadnu výpovednú hodnotu pre spotrebiteľa, a preto len riadne, úplné a správne uvedenie náležitosti vyžadovanej zákonom v § 9 ods. 2 ZoSÚ možno vziať do úvahy.

13. Pri závere o absencii náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 písm. f), l) ZoSÚ sa potom vychádza z toho, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V konaní bolo nesporné, že žalobca čerpal úver vo výške 3.840,- eur a poukázal úhrady vo výške 4.234,22 eur. Žalovaná sa teda na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila o sumu 394,22 eur, a preto je povinná toto bezdôvodné obohatenie vydať. Súd ju preto zaviazal na zaplatenie sumy 394,22 eur.

14. Dlh, vzniknutý bezdôvodným obohatením je dlhom, ktorého zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu, alebo nevyplýva z dohody účastníkov, a preto je dlžník, v tomto prípade žalovaná, podľa § 563 OZ povinná splniť dlh prvého dňa potom, čo ju veriteľ o plnenie požiadal. Za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia súd považoval doručenie žaloby dňa 13.5.2020. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania od druhého dňa po doručení žaloby, a preto súd zaviazal žalovanú na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 394,22 eur od 15.5.2020 do zaplatenia.

15. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky tak súd sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalobca musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 18Co/120/2017, ktorý pripustil, že spotrebiteľ sa má možnosť domáhať určenia neprijateľnej podmienky. Taktiež podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 23. januára 2017, sp. zn. 6Ndc 20/2016 právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. A nakoniec podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná.

16. Súd následne skúmal, či napadnutá zmluvná podmienka je neprijateľná. Pri posudzovaní, či sa v rámci spotrebiteľskej zmluvy nejedná o neprijateľnú podmienku, je nevyhnutné vychádzať z toho, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všeobecnými formulárovými klauzulami, alebo ju odmietnuť. Z pozície ochrany spotrebiteľa na plnenia cieľov EÚ vo sfére vysokého záujmu na ochrane spotrebiteľa je potrebné takéto podmienky vyhlásiť za neplatné. Po preskúmaní podmienky súd dospel k záveru, že táto je neprijateľná. Za neprijateľné súd považoval, že v zmysle spornej podmienky spotrebiteľ udeľuje predformulovaný súhlas na poskytnutie osobných údajov bližšie neurčenému počtu subjektov (v zmluve v bode 3.1. od písm. a) až s)) Z hľadiska neurčitosti, komu vlastne je dávaný formulovaný súhlas, možno konštatovať neplatnosť takéhoto dojednania z hľadiska § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. V danom prípade predformulované vyhlásenie klienta je súhlasom daným pre široký okruh neurčitých subjektov, ktoré budú oprávnené spracovať osobné údaje klienta. Ak chýba individuálne dojednanie takého širokého oprávnenia pre neurčitý počet subjektov uvedených v bode 3.1, tak ani odvolávka na zákon o bankách neobstojí, pretože sa tu vytvára nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takáto zmluvná podmienka preto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, žalobcu, ktorému v snahe získať úver nezostávalo nič iné, len predtlač zmluvy, na ktorej sa nachádzala aj táto zmluvná podmienka, podpísať. Súd preto žalobe aj v tejto časti vyhovel.

17. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP.

18. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

19. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ust. § 365 ods. 1 písm. h), t. j., že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Namietané porušenie práva na spravodlivý proces videl v nedostatočnom vysporiadaní sa súdu prvej inštancie s jej argumentáciou uvedenou vo vyjadreniach a na pojednávaní, a to najmä vo vzťahu k eurokonformného výkladu, požiadavke na aplikáciu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 146/2017, ako aj posúdeniu náležitosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch. K namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie tvrdil, že termín konečnej splatnosti je bez pochybností uvedený v základných ustanoveniach zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru slovným spojením konečná splatnosť úveru nastane: v deň splatnosti poslednej 33. splátky (t. j. 32 mesiacov od splatnosti prvej splátky), a teda je nesporné, že zmluva trvá po dobu trvania práv a povinností zmluvných strán, pričom konečná splatnosť úveru nastane v deň splatnosti poslednej 33. splátky, resp. po uplynutí 32 mesiacov od splatnosti prvej splátky. Zdôraznila, že z tejto zmluvy je zrejmé, že splatnosť každej splátky je vždy k 27. dňu príslušného kalendárneho mesiaca, čím je presne, zrozumiteľne a určito určený aj deň splatnosti každej splátky. Rovnako je z článku III. bod 4. zmluvy zrejmé, že prvá splátka je splatná najbližší termín splatnosti splátky nasledujúci po dni poskytnutia úveru a spotrebiteľ je riadne informovaný o poskytnutí úveru, okrem iného aj formou SMS. S účinnosťou od 1. mája 2018 bolo zákonom 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony novelizované aj ust. § 9 ods. 2 písm. d), v ktorom boli vypustené slová „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Výkladová metóda, ktorú uplatnil Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 5. septembra 2019 vo veci C-331/18 (článok 10 ods. 2 a článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), sa majú uplatniť na zmluvu o úvere, o akú ide vo veci samej, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením tohto rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom prijatým v uvedenom rozsudku) a požiadavka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pokiaľ ide o úverové zmluvy uzavreté pred 1. májom 2018, slovenské súdy sú povinné vykladať vnútroštátne právo v súlade s právom únie tak, aby sa dosiahol taký výsledok, aký vyplýva zo zákona č. 129/2010 Z.

z. v znení účinnom od 1. mája 2018) sú ešte zreteľnejšie aplikovateľné pre náležitosť trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti, keďže termín konečnej splatnosti nie je náležitosťou uvedenou v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. Na základe toho je nesporné, že náležitosť „termín konečnej splatnosti“ nie je vyžadovaná smernicou ako osobitná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere a článok 10 ods. 2 písm. c) smernice vyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala „dĺžku trvania zmluvy o úvere“. Rozpor so smernicou v neposlednom rade podľa nej potvrdil aj samotný zákonodarca, keďže zákonom č. 279/2019 Z. z. boli z § 9 ods. 2 písm. f) vypustené slová „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Zároveň poukázal na dôvodovú správu k tejto novele, v ktorej sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnutné z dôvodu záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. c/a D. E.. V zmysle uvedeného rozsudku zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES, a to vzhľadom k tomu, že touto smernicou sa zabezpečuje úplná harmonizácia v oblasti spotrebiteľských úverov (v článku 22 ods. 1 Smernice 2008/48/ES je uvedené, že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice“). Ak by sme predmetné ustanovenia ponechali v zákone č. 129/2010 Z. z. Slovenská republika by išla nad rámec podmienok stanovených smernicou. V súvislosti so záverom súdu prvej inštancie, že v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru sa nenachádza žiadna zmienka o tom, aby posledná splátka bola v inej výške, podotkol, že táto zmluva v článku III. bod 5. jasne a zreteľne uvádza, že výška poslednej splátky bude stanovená s ohľadom na skutočnú výšku a čas čerpania úveru. Navyše neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru je príloha označená ako „Splátkový kalendár“, ktorá obsahuje prehľadný rozpis jednotlivých splátok úveru ako aj výšku poslednej splátky. Keďže v danom prípade neboli dojednané žiadne poplatky súvisiace s poskytnutím úveru a uzatvorením zmluvy, jednoduchým súčtom splátok ((32 x 148,28 eur) + 122,04 eur) je možné zistiť, že výslednou sumou je suma 4.867,- eur, ktorá sa rovná sume celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť uvedenej v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru.

21. Vo vzťahu k určaniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky namietal, že plnenie jeho zákonných povinností podľa zákona o bankách nemôže byť posudzované ako neprijateľná zmluvná podmienka, tzn., že pokiaľ zákon o bankách a aj ďalšie predpisy ukladajú určitému subjektu povinnosť vo vzťahu k jeho konaniu, nemôže byť vykonanie tejto povinnosti považované za protiprávne. Rovnako požiadavku súdu, že súhlas by mal byť naformulovaný individualizovane považoval za nelegitímnu, pretože napr. k individualizácii subjektu došlo tým, že je označený ako zmluvná strana, ktorá zmluvu podpisovala. V bode 3.1 zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru je okruh subjektov ako aj účel poskytnutia týchto údajov jasne a určito zadefinovaný a v zmysle právnych predpisov (najmä GDPR) sa na poskytnutie týchto údajov nevyžaduje žiadny osobitný súhlas dotknutej osoby. Zároveň súhlas podľa zákona o bankách je osobitným právnym inštitútom v zmysle zákona o bankách, teda, ak by taký istý úver poskytovala nebanková inštitúcia, súhlas s prelomením bankového tajomstva by na také isté úkony nemusela vyžadovať. Pri takomto posudzovaní by sa banky dostali do značne nevýhodnej pozície voči iným sťažiteľom, a to za okolností, keď žalobca má právo súhlasy kedykoľvek odvolať, čo doteraz neurobil, ani sa o to nepokúsil.

22. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

23. V prejednávanej veci bolo pôvodne rozhodnuté rozsudkom odvolacieho súdu – Krajského súdu v Prešove č. k. 11CoCsp/7/2021-73 z 31.8.2021, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a nárok na náhradu trov konania sporovým stranám nebol priznaný.

24. Tento rozsudok odvolacieho súdu bol čiastočne zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/33/2023-173 z 20.3.2024, a to v časti potvrdzujúceho výroku týkajúceho sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v článku VII. Záverečné ustanovenia v bodoch 3.3. a 3.4. Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX z 8.6.2017, ako aj vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

25. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že nie sú podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozsudku v aktuálne napadnutej časti, pretože tento bol vydaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a navyše je aj nepreskúmateľným, v dôsledku nevyrovnanosti sa so

všetkými právne významnými okolnosťami v prejednávanej veci zo strany súdu prvej inštancie. Táto nepreskúmateľnosť dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu odnímajúceho strane (v danom prípade žalovanému), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní.

26. So zreteľom na aktuálny stav konania daný rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/33/2023-173 z 20.3.2024 v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky v bode 3.3. a 3.4. predmetnej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok, ktorým bol žalovaný zaviazaný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 394,22 eur s prísl., ktorý v súčasnosti už nie je predmetom konania, v tomto štádiu odvolacieho konania preskúmaný nebol.

27. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, sa neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- q) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
- r) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
- s) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
- t) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

- u) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,
- v) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazyval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

28. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,^{18aa)}
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

29. So zreteľom na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení č. k. 4Cdo/33/2023-173 z 20.3.2024 treba konštatovať, že súd prvej inštancie dostatočným spôsobom neodôvodnil prečo je zmluvná podmienka uvedená v článku VII. v bode 3.3. a 3.4. týkajúca sa spracovaním a poskytovaním osobných údajov žalovaného neprijateľná zmluvná podmienka. Predovšetkým nie je zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vypořiadal s eventuálnym znevýhodnením žalovaného ako banky voči nebankovým subjektom poskytujúcim identické služby, pričom v tomto ohľade by bol žalovaný diskriminovaný voči iným sťažiteľom, a to najmä za situácie, že žalobca mal právo na použitie a získavanie predmetných osobných údajov kedykoľvek odvolať.

30. Bližšie nie je zdôvodnený ani právny názor súdu prvej inštancie, že predmetný súhlas na získavanie a použitie osobných údajov žalobcu ako klienta by mal byť naformulovaný individualizovane s tým, že banka nesmie podmieňovať uzavretie zmluvy udelením súhlasu na poskytnutie bankového tajomstva.

31. Navyiac treba konštatovať, že z napadnutého rozsudku – jeho odôvodnenia nie je zrejmé ako sa súd vypořiadal pri určení neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky so zákonnými povinnosťami, ktoré žalovanému ako banke ukladané zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov, a to najmä pokiaľ ide o ust. § 42 tohto zákona, z ktorého vyplýva povinnosť úschovy a ochrany dokladov o preukázané totožnosti klienta, ako aj dokladov o zisťovaní vlastníctva prostriedkov použitých klientom na vykonanie obchodu a zmluvy a iných dokladov o uskutočnených obchodoch, a to najmä 5 rokov od ukončenia obchodu. Takáto povinnosť a ďalšie povinnosti uvedené v § 42 zákona o bankách vlastne zakotvujú možnosť i povinnosť banky uchovávať osobné údaje týkajúce sa klienta. V tomto kontexte súd prvej inštancie sa nevypořiadal ani s ust. § 92a ods. 1, 4, Zákona o bankách, pričom z týchto zákonných ustanovení vyplýva oprávnenie banky uchovávať v spoločnom bankovom registri informácie o klientovi a jeho obchodoch uvedených v ods. 1, ak klient neudelil preukázateľný súhlas podľa § 91 ods. 1 zákona o bankách na inú lehotu uchovávaní týchto informácií v spoločnom registri. Ďalej z tohto ustanovenia vyplýva, že banka a pobočka zahraničnej banky, ktorá do spoločného bankového registra poskytla údaje o klientovi a jeho obchodoch uvedených v ods. 1 je povinná spoločnému podniku pomocných bankových služieb podľa ods. 2 preukázateľne oznámiť dátum zániku záväzkov klienta z obchodov uvedených v ods. 1.

32. V tejto súvislosti nie je zrejmé ako sa súd prvej inštancie s týmito zákonnými povinnosťami žalovaného vypořiadal, pokiaľ ide o plnenie týchto povinností práve v kontexte zmluvnej podmienky, ktorú určil za neprijateľnú.

33. V zmysle vyššie uvedeného nevyrovnanie sa súdu prvej inštancie so všetkými vyššie uvedenými zákonnými povinnosťami i oprávneniami, ktoré žalovanému ako bankovému subjektu prináležia v zmysle citovanej právnej úpravy robia napadnutý rozsudok v aktuálne preskúmvanej časti nepreskúmateľný a ako taký bol tento postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

34. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie, aby vyzval strany k vyjadreniu vo vzťahu k záverom, ktoré vyplývajú z uznesenia dovolacieho súdu č. k. 4Cdo/33/2023-173 z 20.3.2024 a ako aj na vyjadrenie k bližším súvislostiam medzi zmluvnou podmienkou uvedenou v článku VII. predmetnej

zmluvy o úvere v bodoch 3.3. a 3.4. Závěrečných ustanovení, a to vo vzťahu k tým zákonným ustanoveniam zákona o bankách, ktoré majú súvis s takto dojednanou zmluvnou podmienkou.

35. Až po takto doplnenom dokazovaní, teda oboznámení sa s vyjadrením strán v naznačenom smere a dôslednej aplikácií povinností a oprávnení, ktoré pre žalovaného ako banku vyplývajú zo zákona o bankách v súvislosti s uvedenou zmluvnou podmienkou, bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

36. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).